

Poznámka: Vytvořeno v programu R, balíček „coefplot“.

Další proměnnou, která ovlivňuje výsledky žáků ve čtenářské gramotnosti, je obliba čtení. Žáci, kteří si čtení oblíbili (JOYREAD), mají vyšší skóre z testu. Tento vztah není překvapivý, zajímavé ale je, že obliba čtení má silnější efekt než socioekonomické zázemí žáka. Podobnou asociaci má i čas strávený čtením deklarovaný žákem v dotazníku (na ordinální škále). Nejméně je se čtenářskou gramotností asociován z postojových proměnných index cílevědomost žáka (MASTGOAL). To je dáno tím, že cílevědomější jsou spíše dívky než chlapci. Tento index tak částečně pohlží i efekt pohlaví, kdy dívky v průměru dosahují vyššího skóre než chlapci, což je dáno několika intervenujícími proměnnými, jako jsou obliba čtení, cílevědomost a doba strávená čtením. Tyto všechny intervenující proměnné jsou vyšší u dívek než u chlapců. Toto statistické zjištění má v praxi ten důsledek, že je nutné ze strany učitele motivovat chlapce ke čtení například vhodnou skladbou literatury a výuku přizpůsobit potřebám dívek i chlapců.

Do modelu byl přidán rovněž strukturální faktor představující velikost školy. Větší školy dosahují lepších výsledků zpravidla proto, že je o ně větší zájem mezi rodiči, nacházejí se ve velkých městech, kde je vzdělanější obyvatelstvo s vyšším SES. Podobný efekt je i u velikosti třídy (není v modelu), který je právě zprostředkován vlivem vyššího SES (viz předchozí sekundární analýza PISA 2015). Protože proměnná velikost školy koreluje s velikostí obce a velikostí třídy, nejsou tyto strukturální proměnné již v modelech zahrnuty.